

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY XIV - SEGONA EPOCA

GENER - FEBRER DE 1932 :: N.º 75

SUMARI:

TEXT: Una valor remarcable. — Transcripció d'un document històric. —
Aviació, per J. T. — La gosadía d'un isard apenat, per *Norbert
Casteret*, traducció de I. S. — El «Comitè Català de Refugís». —
Intent d'ascensió als Encantats. — Crònica. — Fulla d'Excursions.

GRAVATS: Cresta final dels Encantats - Enforcadura, clixé *Tiana*. —
Presa del molí d'Espot, glaçada, clixé *Escudé*.

Si voleu

uns bons adobs a les
vostres sabates aneu a

N'ISIDRE QUERALT

Especialitat amb el calçat d'Excursionista

Sant Francesc, 51

TERRASSA

Fàbrica de Teules mecàniques

Segués, Donadeu i C.^a

Terres cuites per façanes i jardins
Articles sanitaris

Despatx: Fontvella, 1 - Tel. 537

Tingui present que s'ha obert la
ESPARDENYERIA

"Sport"

Especialitat amb esperdenyes per
a caçador i tota classe d'esports.
Preus econòmics

RAVAL, 15 - TERRASSA

Consocis!

EFFECTUEU LES VOSTRES
COMPRES EN LES CA-
SES ANUNCIADES EN
EL PRESENT "ARXIV".

Casa Martorell

Perfumeria nacional i estrangera
Plateria
Bisuteria
Paraigües
Ombrel·les
Objectes propis per a regal

Font-vella, 59 - - TERRASSA

Reparacions i instal·lacions
electro-mecàniques

TELÈFON, 104

Despatx:
Pantan, 95

Taller:
Pantan, 104

A. BUSQUÈ

Electrificació de telers per gèneres de punt
Electrificació de màquines per aprestos, ascen-
sors, munta-càrregues i tota mena d'especialitats

≈ TERRASSA ≈

Fàbrica de Corretges i Guarnicioneria en general

Especialitat en la d'Automòbils

Successor de J. Castella Español

Corretges de Goma i Lona, marca P

Església, del 20 al 24

Casa fundada
l'any 1790

Telèfon, 190

Joieria - Bisuteria - Òptica

VIDUA DE

J. BALADA

Suc. de PERE CUCCELL

Font-vella, 19

Palla, 2

ESTORES

Persianes

Alambres

Hules

Plumers

A. ROVIRA

Casa Simón

Font-vella, 14

TERRASSA

Gran Gorristeria «SPORT»

PILAR MONTAÑA

Especialitat a la mida

:-:

Dols amb promptitut

Rasa, 11

TERRASSA

Concessionari per a la venda de Combustibles, Petrolis i Lubrificants
del «Monopolio de Petróleos . - Lubrificants, Grasses, Valvolines

Concessionari Marca

J. BIOSCA

Rambla Egara, 209-211. - Telèf. 643

TERRASSA

Gevaert

Plaques diapositives

Vittachrom

dónen imatges:

Sèpia
Taronja
Roig
Violat
Blau

directament per revelat

La millor placa per la
Diapositiu estereoscòpics

Industria Fotoquímica Nacional S. A.

Mallorca, 480

BARCELONA

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY XIV

Segona època

GENER - FEBRER 1932

NÚM. 75

UNA VALOR REMARCABLE

AIXÍ com els embats de la vida amb les lluites llurs, menen sovint a l'ésser humà per viarany no sols enutjosos sinó equivocats i perjudicials, no podem pas dir el mateix de l'humil i dreturer camí que l'excursionisme tan delicadament ens ofrena.

Una valor remarcable de l'excursionisme, és la de destriar mestrívolament i senyalar amb tota claredat i certesa, les qualitats dels seus conreadors i traçar-los-hi el camí a seguir.

Sense forçaments, d'una manera natural i biològica, excursionant, hom es manifesta amb una claredat que meravella.

El dia que siguin un fet positiu els Instituts d'Orientació Professional, creiem que no menysprearan l'alta valor de l'Excursionisme, factor indiscutible per a desentelar les més insignificants vibracions anímiques, especialment les artístiques.

Totes les agrupacions excursionistes quelcom nombroses, tenen una sèrie de seccions aparentment diverses, però tan estretament lligades i mogudes per l'eix fonamental, alhora que sòlides i vives, que seria una greu i equivocada determinació voler-ne esquivar tan sols una d'elles.

Són com els membres del cos humà, tots tan necessaris per a un bell i harmoniós funcionament.

I no solament l'Art, sinó que també la Ciència, troben en l'ampla i lluminosa ruta excursionista, totes les deus necessàries per a nodrir-se i desenvolupar-se a bastament.

Transcripció d'un document històric

PER creure-ho d'interès per a la història local, publiquem la següent transcripció que ens ha facilitat el nostre consoci en Marian Galí extreta del «*Libre de la administració de la Luminaria de N.^a S.^a la qual administran las donas de la Parrochia de St. Pere*», que obra en el mateix arxiu des de l'any 1607. Versió de l'original en llatí.

«Sàpiga tothom que en l'any de la nativitat del Senyor, mil sis cents onze, en el jorn sabatí del vint i quatre de setembre del propi, intitulat el setè del Pontificat de nostre Santíssim Pare Pau V, per divinal Providència Papa, i en el mateix any segon del Episcopat del molt Il·lustre: Rdm. Dom Joan de Montcada, Bisbe de Barcelona, regnant l'invícte Felip III Rey de les Espanyes, com fos que en l'església o Monestir de N.^a Dona Santa Maria de Terrassa, construida i edificada prè l'Església de Sant Pere, en temps llunyà de Egara, — per ço com en la mateixa flori la Seu Catedral Egarense; ara però, de Terrassa. I quina Església o Monestir de N.^a Dona Sta. Maria, en l'antigó existí sots regla de St. Ruf — i així que per sa vellesa (velluria) i antiguitat fos deteriorat i gairebé esmicolat l'altar o Retaule Major, els feligresos de la des-susdita parroquia de St. Pere decretessin fer-ne un altre de bell nou; i com ja estigués confeccionat el volguessin assentar i ajustar-lo perfectament, calgué renovar el seu peu, doncs, era molt vell. I havent-hi en l'altar una ara de marbre així gran que per llargada havia set pams i encara tres parts d'un pam, a mesura de la cana barcelonesa i d'amplada tres pams i mig, sobre la qual s'hi celebrava el St. Sacrifici de la missa, els arquitectes i artistes que prengueren part en l'obra, per ço com eren laics, hagueren temensa de tocar-la i remourar-la. No obstant per manament del Rdm. Dom Francesc Sabat, S. T. D. Prior de la damunt dita Església o Monestir de Sta. Maria la amogueren i remogueren-la essent present, cridat per aquest afer, jo Joan Arnella prevere curat del l'Església de Sant Pere, i també el reverend Joan Fonollet, prevere, canonge de Sta. Maria, assistint-hi com a testimoni: Joan Grau, arquitecte, Bartomeu Nadal i Jaume Canals, veïns de la parròquia de Terrassa, cridats i escullits pel mateix afer; i sots la dita ara aparegué un buit de dos pams d'amplada tapat per un vel fet d'una mescla molt subtil, d'un color indeterminat i obscur sobre la qual eren inpresses set figures a guisa de segells en els quals eren pintades set testes i per ço

que elles amostraven semblaven testes d'emperadors i en llur rostre dibuixades hi havien unes lletres que per llurs anys ja no podien ésser llegides. I dintre el buit, sots el vel, fou encontrada una pedra de la mateixa magnitud del vel a qui s'aderia com si fos de la seva especie i amb lli en les clivelles. I encara sots la llosa fou encontrat un vas de vidre, amb tota delicadesa custodiat i sa magnitud era la d'un incenser, el qual fou extret pel ja nomenat Rdn. Prior, i amb ell era abscondit un pergami del tenor següent: Aquí reposen les venerandes reliquies dels Sants Martres de la Ciutat de Saragossa. Beatrissims, Julià, Valenti i Sever, enterrades pel venrable Ramon, Bisbe de Barcelona, en les calendes del gener de l'any de l'Encarnació del Senyor mil cent dotze, devant els ecclsiàstics de dita Seu, Rotland, Abat de St. Cugat i Pere Sagristà, Berenguer del Capisco, Pere d'Eliard, arcedià de la Seu d'Urgell, Pere d'Ermingau, Guillerme de Gibert, Berenguer de Guadal, Gerald Truta, Rolgari i Bertrand, testimonis; Pere de Geral, Sotsdiaca, Ramon Joan, prevèrè de la mateixa Esglesia i Pere qui s'anomena Arnal d'Arnal qui redactà aquests mots. Sots aquest pergami eren abscondits uns ossos envolcallats d'una tela subtil, els quals, sabem pel mateix pergami son dels Beatíssims martirs de la Ciutat de Saragossa, Julia, Valenti i Sever, qui per nosaltres vulguin intercedir prop el Senyor Deu nostre, per tal que pervinguem a l'eternal Beatitut. D'ençà del dia cinqué de febrer de l'any del Senyor mil sis cents dotze, la meitat d'aquestes reliquies ja expressades, assistint-hi els reverends, Pere Rossell, Joan Fonollet, canonges de la ja dessustita Esglesia de Terrassa i Jaume Gorchs Vicari perpetuu del St. Esperit i de St. Pere de la Vila de Terrassa, Josep Aymerich, Bernat Aymerich, Joan Ramoneda, Pere Andosillo, Joan Marti Coll, Rafel Fumantes, Pau Rossell, Miquel Buada, Francesc Vinyas i Matias Cadevall, (prevèrès) Joan Vilar, Sotsdiaca, i l'honorable Antic Gonteras, Batlle, Joan Gorchs, Conceller i jo que ja'm so dit Joan Arnella, prevèrè, curat de l'Esglesia de St. Pere i notari que sotscriu; i també presents molts homens i dones, feligresos de la Parròquia, fou restituida en son lloc on per espai de cinc cents anys i trenta cin dies des d'avut, foren amagades dites sagrades reliquies. L'altre meitat restant, per llicència del mencionat Rdm. Senyor Bisbe de Barcelona, en el jorn catorzé de desembre de mil sis cents onze fou reservada en la Sagristia de St. Pere i per millor custodia llur, manà construir un Reliquiari d'Argent.»

AVIACIÓ

A bon matí d'un jorn de principis de la penúltima tardor, em dirigia al Coll d'Estenalles. Cavalcava el meu cicle, aquest útil estrí mecànic que tantes emocions reserva als qui de debò volen servir-se'n amb finalitats turístico-esportives. Mentre de tant en tant em veia passat pels autos dels caçadors que fins gasten camions per a llurs gossades, jo passava als altres de la democràcia que van a peu, sarró a l'espatlla i gossos lligats. Amb aquests alternaven molts grups d'excursionistes, de boletaires i tants rovellonaires amb grossos cistells, que era una de les vegades que modernament i en aquella carretera, aquesta processó ha esdevingut inclús un espectacle imponent.

A peu vaig continuar cap al llom del morro sortint que separa les fondalades de Les Fogaroses, al meu gust, els més bells indrets de la muntanya santillorençana. Esmorzava força enutjat per la humitat que llençava la boira baixa, que embolcallava l'alzinam i mentre esperava l'arribada de companys que més ençà havien plantat un camping la darrera nit.

Quan va arribar la caravana, recordo que vaig adreçar-los semblants paraules: Quina llàstima! Heu arribat una mica tard. Hauríeu presenciat un bonic espectacle. És veritat que ara pendríem el sanítós bany solar a que l'astre ens convida però quan la força d'aquests raigs han trencat l'unitat d'aquella boirada que també a vosaltres deu haver molestat i ja esfilagarçada, començava a batre's en vergonyosa retirada, de l'ample espai ha sortit a pendre'n possessió un nou rei, un gros aligot que en perfecte espiral s'ha remuntat magnífic. Les corbes dels cercles que dibuixava, he observat que sobtadament i amb violents cops d'ales i cua, la trencava per altres línies desiguals. La causa n'era un esparver tan petit, com deu ésser un satèl·lit entorn un planeta. Gelós de les moltes preses que el gegant deu acaparar-li, amb delit l'embestia i amb increïble agilitat es remuntava per a falconar-lo furiosament al moment d'encreuar-se, fins que segurament cansat de l'inutilitat de sos esforços, ha marxat enllà i al cap de poc, l'au reial sornaguerament aterrissava al caire dels espadats de Montcau. I quan heu arribat vosaltres, filosofava entorn aquesta idea: que els homes han imitat amb molta perfecció les formes d'atac de l'esparver, segons les ben reeixides visions cinematogràfiques que tots havem presenciat.

Pràcticament i no pas en simulacre, millor, que en el nostre país, no les visqueren aleshores de la gran guerra.

I anàrem a començar nostre entrenament d'escaladors. Pujàrem al «Paller» i per massa fàcil, decidirem provar l'«Agulla», d'aspecte més ferreny i poques vegades aconseguida amb simple escalada (1). La mullena arplegada per les espardenyes en el trasllat, aconsellava deixar-ho per altre dia però la canaleta-escletxa oberta des de la base a la coronisa superior és tan temptadora, que feta la corresponent esqueneta, vaig començar a pujar arrapat a l'aresta del fort conglomerat amb preses minses. Quan ja n'aconsegueixo de millors a dalt mateix de la coronisa, aviso — tan convençut — als companys, que ja era a dalt. Per arribar-hi; sols mancava fer una contracció, senzillíssima en altre lloc a peu pla. Reposo uns moments i la provo amb l'ajuda d'un petit graó per a un peu. Es trenca el graonet i acabada la rellescada del peu — fins aquí tot ho havia previst exactament — el mateix sotrac veig que em fa desdir una má darrera l'altra. I ja em teniu per l'espai a l'ensens que la sorpresa m'arrencava grossa flastomia. Els genis de la muntanya devien revenjar-se de les moltes escalades que havia ajudat als companys a fer reeixir, i engegaren al fang, amb els meus ossos, el meu prestigi (?) de grimpador. El salt iniciat amb posició vertical normal, acabà amb cossa a la lluna després de mitja barrina que em permeté veure per dessota l'aixella, les cares d'angoixa dibuixades pels companys. La verticalitat de la via d'ascensió, privà que em fes la més lleu rascada durant el vertiginós sistema de baixar. Impensadament establia per a mi mateix un nou record, ja que batia almenys del triple, el més alt dels meus vulgars capbussons a la Mediterrània, des de roques de la Costa Brava. I una passa més enllà, aquesta volada podia multiplicar-se per deu, com a mínim, precipici avall. La colla de sensacions rebudes en el curt espai del volt, va fer-me ballar durant una temporada, el desig de provar de mestre Canudes em proporcionés ocasió de saltar al buit, amb segur para-caigudes i des de la màxima alçària que aconseguís amb el seu aparell. Ara que, a la fredor indispensable per a tal prova, cal conveir que hi mancava la picantor essencial de l'improvització.

Al punt que havíem arribat de la narració, segurament que els lec-

(1) Vegi's Arxiv n.º 57.

tors que hauran seguit fins aquí, hauran trobat que no era el més oportú d'encallar-me. Ja vos en donaré l'explicació després d'anticipar-vos que la cosa va acabar completament bé. Era per emetre al punt més just, l'idea fonamental d'aquest article i és aquesta: Que no hi ha esglai — passi el que passi — mentre no arribi de fet la trompada. L'optimisme és il·limitat. L'instint de conservació fa actuar amb una rara rapidesa que causa admiració. Si prèviament existís l'espant paralitzaria aquella facultat i al pobre de l'Humanitat. Personalment, més que en aquest cas, ho he comprovat fent Ski, ciclisme i pireneisme estiuenc. I aquesta opinió l'he vista reforçada per coincidències manifestades per altres amics. L'esglai arriba darrera l'accident i sempre superior al que la realitat es mereix, tant per les lesions visibles com per les que pressentim probables. I en quant als que són ràpidament mortals, als vivents, és tema on no podem ficar-nos-hi.

En aquest cas meu concret, entenc que el perill més greu, fou que els companys no reaccionessin amb prou oportunitat de l'ensurt que ells sofriren des del primer moment. Amb valentia que mai sabré estimar prou, En Grieria, En Closa i En Tria, aguantaren com pogueren l'empenta adquirida i que en gran part va quedar frenada. Acabat el contacte a terra del meu apropiat coixí de l'anca i esvaït el momentani esgrogueïment mentre m'aixecava, discutírem amb els amics, la mala jugada i no vaig pas amagar-los mon enuig als braços, millor encara, a la meva deixadesa de tenir-los insuficientment preparats a fer força perllondada més de l'habitud, cosa que ho sabia perfectament.

Al davanter, és impossible garantir-lo — allà a l'«Agulla» — amb la clàssica corda lligada al cos. I repetir aquest escalament amb igual sistema, em seria impossible per tan inexplicable com irresistible pànic, no pas aconsellat pel seny precisament, ja que aquella experiència, no m'ha privat gens d'actuar com de costum en altres escalaments, tan absolutament segur i coneixedor de les esmentades causes que es sumaren aquell dia.

Esgotat que fou el respectiu dinar, vaig deixar aquells amics per estar citat al cim de Montcau, amb altre ciclo-excursionista. I a l'arribar el primer a sa allargassada testa, la meua presència féu aixecar el vol a l'aligot del matí o a sa probable parella, que en línia recta marxà cantó de Mura, empetitit poc a poc fins a fer-me'l perdre de vista la contrallum del sol que baixava a fer-me l'ullet darrera les superbes columnes montserratines.

Al relacionar aquest frustrat accident amb el títol que encapçalen aquestes ratlles, em resta sols fer constar que es refereix sols als diferents sistemes de surcar els espais, i per comparança no amago cap ironia envers els accidents desgraciats de l'actual humana aviació — proporcions guardades —, sang generosa que obre el camí de la perfecció absoluta a aquest art i que mereix la meua màxima admiració.

J. T.

La gosadia d'un isard apenat⁽¹⁾

ENS plau reproduir, modestament traduïts, els paràgrafs més interessants d'una ressenya publicada en el portaveu del «Club Alpí Francès», ressenya que no dubtem plaurà als nostres estimats lectors:

Després d'uns dies d'excursió pel massís de les Maleïdes, En Norbert Casteret, sol, enfilà les muntanyes que limiten l'Aragó amb la Vall d'Aran i en els cims entre els colls dels Aranesos i de Toro, és on li succeí el fet extraordinari que esmenten les ratlles següents:

«Guanyo el cim d'un contrafort o pitó, on remunto un petit padró i cavalcant per damunt de la delicada aresta em dirigeixo vers la Tossa Blanca; de sobte descobreixo a un grup d'isards que pasturen en les vessants aglebadades properes al forat de Toro, uns 300 metres dessota meu. Aquest grup està integrat per quatre isards: dos adults, un de jovenet, com d'un any escàs i l'altre un cabridet de poques setmanes. Després de contemplar-los atentament llarga estona, no puc resistir-me al goig «clàssic» de fer-los esparverar, mitjançant els meus crits i fruir alhora de l'espectacle de l'agilíssima fugida; xiulo fort, i tot seguit emprenen ràpida cursa. Poc després, jutjant que ja es troben lluny del meu alcanç, apaivaguen la marxa i precedits sempre per un dels adults, van fugint sense pressa. Ja no els veig; llavors dirigeixo l'esguard vers la vessant oposada, la de l'Artiga de Lin, tot contemplant dessota els meus peus el formós estany de Pumero. Aquesta visió m'encanta i vull intentar pendre'n una fotografia; em descarrego del sac («motxil-

(1) «L'isard en peine». Norbert Casteret. La Montagne. Setembre-Octubre 1931, n.º 234, pág. n.º 213.

la») per extreure'n el «Kodak». Entretant fito per on han fugit els isards i resto sorprès: han fet mitja volta i tornen pel mateix camí a una velocitat ràpida i regulada; són ja ben aprop. Deixo el sac (aquest detall és a remarcar) ja mig obert i em poso a observar amb viva curiositat. Els isards guanyen terreny i per fi arriben a l'indret d'on havien escapat. Un dels vells i els altres dos més joveçans es mouen amb estranyes convulsions i demostren una gran agitació. Sento un bel rauc i curt i es paren; el de davant, sol, però, segueix corrent prenent l'adreça del contrafort on estic penjat. Travessa un tarterar i a cada bot s'esllavissen llargues fileres de pedruscall. On va? Si vull esbrinar-ho em caldrà desfer el tros d'aresta i assolir el cim del pitó.

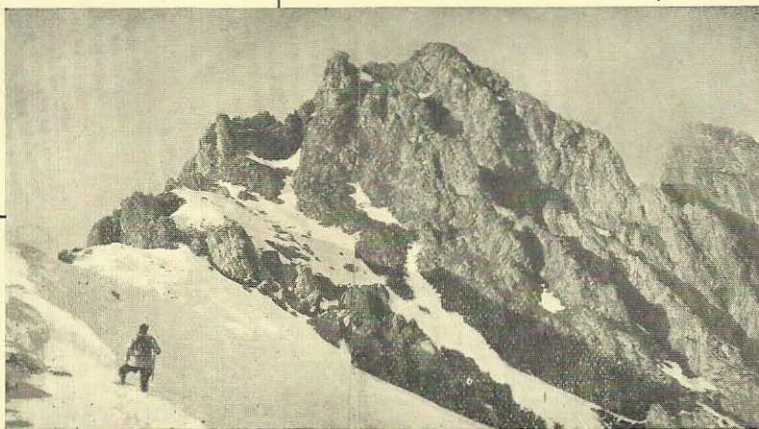
L'isard isolat continua pujant, lleuger i boca-obert; ara passa just dessorra meu arran d'estimbat, aviat les altes parets i la massa de la muntanya me'l tapen. Entre tant contemplo el grup que formen els altres. La femella (o bé aquell a qui així anomeno) i el cabridet, demostren també gran agitació; el petit està, per dir-ho literalment, fora de si i s'esforça en va per seguir les evolucions desordenades de sa mare. Algunes de les falses escapades i canvis de potes són de gran comicitat. L'altre, potser per inconsciència pròpia de l'edat, pastura tranquil·lament.

Intrigat, però, per saber on va el solitari, determino pujar vers el pitó esmentat. Pocs metres he recorregut quan sento remor de corredisses al cim proper i a l'instant mateix hi apareix l'isard pantejant. Amb quatre salts que em fan l'impressió de caigudes s'acosta més cap on jo em trobo. L'aresta és estreta i no hi ha pas per dos; en un segon tinc l'impressió de què volescometre'm i recordant haver llegit que quan aquest bestiar es veu acorralat no vacil·la en embestir, d'un gest instintiu em poso en guàrdia, piolet a la mà, per intentar aturar l'empenta. Precaució inútil, a 15 metres davant meu es para, i tot fremint damunt d'una llosa, en un front a front extraordinari que durà uns quatre minuts, m'esguarda fixament.

Un xic refet de la primera sorpresa (més clar, emoció) frueixo admirant aquesta formosa bestiola que en pocs minuts ha seguit un itinerari en el qual hi hauria esmerçat jo més d'una hora.

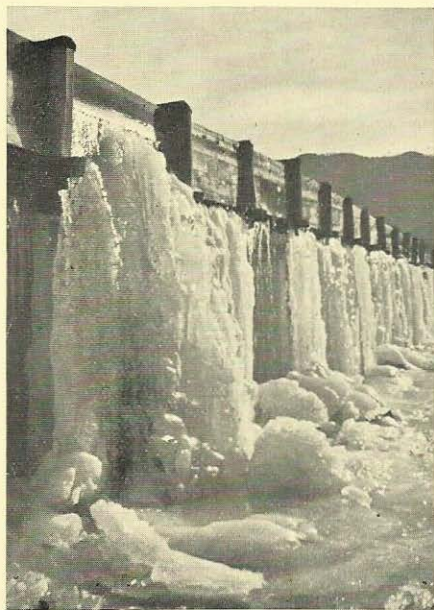
Mes, per què un isard, de si tan temorenc i prudent, tindrà la gosadia de plantar-se'm cara a cara i amb aquest to mig agressiu?

Li endevino que a l'ensems que té un gran desig d'avençar (cosa

Cresta final dels Encantats. 1 - Enforcadura.

Clive Tiana

Preses del molí d'Espot, glaçada.

Clive Escudé

que em demostren els moviments de les potes del darrera i les estirades de coll) té també molta por; els esgarrifaments convulsius i les flexions de les potes de davant ho diuen clarament. L'estranya visita s'allarga i ma sorpresa va creixent; entre el cúmul de pensaments que faig se m'acut allargar-li la mà tot dient «Sall sall, a semblança dels pastors al reunir la ramada. Prou m'esforço a què la veu em surti amorosa i temptadora; res hi val, ell no es mou. De sobte m'adono que, sense deixar-me de petja, esguarda quelcom que hi ha darrera meu; deu ésser el meu sac allò pel qual fretura. La cresta on ens trobem és rectilínia i això fa que al tapar-li el meu cos l'objecte que sembla li interessa, fa que demostrï la inquietud esmentada; almenys així m'ho explico. Les estirades de coll tot intentant mirar per damunt de les meves espatlles m'ho confirmen.

Difícil serà de fer-se entendre per un isard! Així i tot, no puc retenir unes paraules absurdes que acusen els meus propòsits i li dic: «Vols veure el meu sac? Ja l'aniré a cercar! Però tu no et moguis, que jo et vull retratar!! I unint els fets a les paraules, em giro per anar en busca de l'aparell que he deixat a dins del sac. Hipnotitzat per no sé quina força misteriosa, l'isard segueix atent els meus moviments i facècies.

Decididament, els motius que l'indueixen a plantar-se a 15 metres de mi, havien d'ésser poderosos; puix que malgrat els gestos, el dringar del piolet i el soroll d'algunes pedres estimbades, seguia immòbil. Ja pensava poder abastar el Kodak i tirar un clixé sensacional, quan per fi, no sé si espantat per l'estranya forma de moure'm damunt l'aresta cama ací, cama allà, o pel soroll, emprengué la fugida pel mateix indret per on havia vingut, tot llençant un xiulet, millor dit un xiscle greu i en quatre gambades desaparegué per darrera el contrafort.

En tot el dia no em sabia explicar el motiu de l'inversemblant i estranya visita.

A entrada de fosc trucava a l'ermita de l'Artiga de Lin, on el simpàtic ermità i excel·lent caçador En Marian Condó em rebia afablement.

Mentre sopava li explicava la desconcertant aventura i a mida que m'escoltava jo endevinava per la seva mímica que la sabia més llarga que jo i per tant m'aclariria el misteri.

Així fou: la vetlla abans uns caçadors de la Vall havien passat per l'ermita; a més de dos isards que havien mort pels voltants de l'estany

de Pomeró portaven dintre d'un sac (motxil·la) un cabridet-isard de quinze dies a tres setmanes estúpidament mort i massegat. Què deia! Tot s'aclaria!

L'isard hauria vist com els caçadors posaven el petit al sac, i veus-aquí com el meu l'havia intrigat tant. I fou al just moment que jo em despenia del sac que ell iniciava la cursa vers el lloc on creia trobar-hi el seu estimat cabrit! Sa tendresa de pare o mare (això no ho sé) l'havia portat fins a l'extrem de sortir-se de la prudència i timidesa naturals. Segurament que fou perquè em va veure sense escopeta (arma que massa deu conèixer) que tingué la gosadia d'acostar-se i si els seus gestos i sentiments haguessin pogut parlar-me ben segur m'hauria demanat que li retornés el fill! Quin goig si hagués pogut correspondre a tan coratjosa gesta!

Aquesta inversemblant aventura pot ésser molt bé que faci riure a algú escèpticament; ja ho sé, però jo no l'he escrita pas per aquests, sinó per aquells a qui pot interessar la psicologia dels animals i que per altra part voldran fer-me l'honor de creure'm....».

NORBERT CASTERET

Per la traducció: I. S.

El «Comitè Català de Refugis»

EN bona hora i dintre els conglomerats, més o menys pràctics, d'en-caminament de l'excursionisme català per nous viarans de mútua comprensió, sembla moure's-en un de cara a la realitat més viva, amb la coordinació d'esforços per a la realització de quelcom tangible, com són els refugis lliures.

Fa poc i firmada pels capdavaners del muntanyisme català, rebérem una crida, convidant-nos i amb nosaltres a tots els representants dels nuclis excursionistes de la nostra terra, a una reunió, per a la creació d'un «Comitè Català de Refugis», quina «única i exclusiva finalitat», com deien en el seu manifest, era la de recollir cabals per a la creació de refugis a l'alta muntanya.

La reunió, com feia preveure la bona fe dels que la convocaren, tingué el més entusiàstic èxit. La tan esperada xarxa de refugis al Pireneu amb el seu primer nus a la Pica d'Estats, sembla ja des d'aquell dia en vies de realització.

Degut a la importància del nostre Centre, ha estat convidat un element del mateix per a formar part del Comitè.

* * *

Hi ha el propòsit de no interrompre les tasques de recollida de cabals, a l'objecte de que es puguin construir refugis sovintment. Amb els òbols voluntaris dintre les societats excursionistes, corporacions públiques i privades i amb l'ajut entusiàstic del muntanyenc qui veurà en la realització d'una obra palpable, útil i duradera, el millor destí del seu petit sacrifici econòmic i sense prejudicis de cap color ni bandera podrem gaudir el en nostre Pireneu Català de les mateixes comoditats i facilitats que a l'altra banda de la frontera es troben.

* * *

Consoci, inscriu-te a Secretaria per engruixir la subscripció en pro del teu casal a muntanya.

Consoci, assabenta als teus companys i amics l'obra que cal fer i prega'ls se serveixin col·laborar-hi.

Consoci, els refugis t'apropan al Pireneu.

Intent d'ascensió als Encantats

DURANT les passades festes de Cap d'Any, el nostre bon amic i consoci N'Ignasi Escudé, junt amb En S. Tiana, del C. E. del Vallès, intentaren per primera vegada l'escalada dels Encantats a l'hivern.

La gran quantitat de glaç en el camí d'Espot al llac de Sant Maurici junt amb l'abundor de neu flonja trobada dalt la cresta i que quasi impossibilitava el pas, fou la causa de què no arribessin al cim cobejat, tot i mancar-los-hi pocs metres per assolir-lo.

La fotografia indica al lloc on s'arribà. Arribaren a Espot a les nou del vespre.

Crònica

EXCURSIONS FETES.—S'han efectuat 18 excursions, assistint en elles, un total de 138 socis.

Les més destacades són les següents:

Ascensió per primera vegada a la Torra de les Fogaroses.

Del 6 al 8 de desembre una al Cercle de Ciscà i altre a Font Romeu.

Del 24 al 27, quatre excursions: Al Montseny, a Núria, a la Regió d'Estats i a Font-Romeu.

BIBLIOTECA.—Del nostre bon amic i consoci en Joan Borràs, s'ha rebut amb destí a la nostra Biblioteca el llibre «Alpinismo».

—De l'Institut de Ciències s'han rebut els fascicles II, III, IV i V, del Volum III de la Flora de Catalunya.

Llibres adquirits per subscripció. — A la subscripció oberta pel nostre Centre per a l'adquisició de mapes, guies i llibres de muntanya, en la qual hi han col·laborat totes les seccions i bona part dels nostres consocis, han estat adquirits els següents volums:

Mapes d'Aix les Thermes, Laruns, Céret, Luz, Vall d'Arouge, Saillagouse, Mont Rouch, Perles, Banyuls sur Mer, Montseny, Montserrat, Seu d'Urgell, Bescaran, Das, Bellver, i fulls 18, 19, 28, 29 (Catalunya) del mapa itinerari d'Espanya.

Guia i itineraris de la Cerdanya,

Guia i itineraris d'Andorra.

Guia de Prades, el Montsant i Serra la Llena.

Les Pyrénées (Guide Soubirons) 2 exemplars.

Guide des Pyrénées Centrales, d'En J. Ledourmer.

Excursions pels Pireneus i els Alps. J. M. Guilera.

Carnet d'un Esquiador. J. M. Guilera.

Albums Meravella.

Paradisos Oceànics, d'Aurora Bertrana.

Le Ski.

L'Art du Ski.

La Nouvelle Technique du Ski.

Cómo se aprende a esquiar.

Alpinisme (subscripció per 1 any).

La Montagne (> > 1 >).

Diccionari Nomenclàtor.

Amb destí a dita subscripció han estat cedits pel Secretari del C. D. N'Agustí Fabra els mapes de Massif du Gavarnie en du Mont-Perdu i Carte du Massif de Vignemale.

A tots els que han contribuït a aquesta subscripció amb donatius de llibres i en metàl·lic ens complavem en renovar-los les gràcies.

D'ARQUEOLOGIA.—En la casa de can Fatjó ha estat descoberta (per elements del nostre Centre) una magnífica base àtica de columna romana en molt bon estat de conservació. Dita base serveix per seient en el llindar de la porta.

L'existència d'aquesta base juntament amb el cap escultòric de Dionisos trobat en el mateix terme de can Fatjó (ARXIU DEL C. E., número 48) fan creure d'haver existit una vila romana en aquell lloc.

SECCIÓ D'ESPORTS DE NEU I ALTA MUNTANYA.—Organitzat per aquesta Secció va descapdellar-se en les dates assenyalades, el Curset de pràctiques de Ski, a càrrec del competent professor alemany En Fritz Meyer. L'èxit fou complet, puix no mancà entusiasme ni bona voluntat als 24 inscrits, dels quals 18 eren consocis nostres.

SECCIÓ DE FOTOGRAFIA.—Aquesta Secció ha fet confeccionar uns artístics albums, on hi són curosament col·leccionades les moltes i valuoses fotografies que honoren el seu Arxiu.

CONFERENCIES.—L'esforç realitzat pel Consell Directiu d'aquest Centre en organitzar l'ample Cicle de Conferències que va desenvolupant-se, es veu abastament correspost, car no hi manca interès, ni selecta concurrència.

En inaugurar-se el Curs, el nostre digne president Sr. Altisen, féu un bell parlament en el qual posà de relleu el dinamisme que mou el nostre agrupament i la tasca que es proposa realitzar.

Tot seguit va presentar a l'il·lustrat professor i eminent geògraf En Pau Vila, qui era l'encarregat de donar la primera conferència. Aquesta versà sobre «Sant Llorenç dels Piteus, vila industrial de muntanya». Féu un historial rublert de dades i estadístiques i estudis geològics, d'aquesta vila eminentment muntanyenea, que tingué èpoques florents, gràcies a la indústria de la llana que s'hi desenrotllà. Remarcà que li queda per explotar la bellesa extraordinària de les seves valls i muntanyes, de les quals féu una detinguda descripció. Projectà magnífiques vistes.

En F. Blasi i Vallespinosa, distingit escriptor i agut observador, va donar-nos una clara i documentada visió de Rússia, projectant infinitat de vistes artístiques d'aquell país.

En Joan Duch, el nostre novel·lista i benivolgut consoci i col·laborador, ens féu viure amb la seva matitzada i descriptiva dissertació rublerta d'imatges suggestives, unes admirables «Impressions d'un viatge a Suïssa».

N'Adolf Zerkowitz, el reputat fotògraf i entusiasta rodamón, ens contà coses meravelloses que despertaren vivament l'interès del selecte auditori, sobre «Sumatra, la perla de l'Oceà Indic».

Projectà una gran quantitat de vistes notabilíssimes.

N'Albert Oliveres i Folch, l'intel·ligent i sensitiu alpinista del Centre Excursionista de Catalunya, va contar-nos «Una ascensió hivernenca, amb esquís, al Perdiguero». Tots els assistents i en especial els amants dels esports de neu, gaudiren d'una descripció clara i concisa de l'arriscada ruta que tan magistralment va descriure l'intrèpit i intel·ligent senyor Oliveres.

N'A. Boada i Lladó, el volgut ex-president del nostre Centre, va llegir la traducció feta per ell, de la conferència que Mr. Pauchet donà a Paris, sobre «El secret de la salut, de l'èxit i de la felicitat». Va plaure molt.

Mn. Jaume Oliveres, Pvre., zelós missioner i entusiasta excursionista, ha delectat als molts assistents a les dues conferències que sobre «Recorrent la Vall d'Ordesa» i «Una excursió a l'entorn del Mont-Perdut», ha donat al nostre casal.

La serena i autoritzada paraula de Mn. Oliveres, ha donat als seus atents oients, una clara visió d'aquells alterosos indrets privilegiats per la Natura.

La premsa ha parlat amb extensió de totes aquestes conferències, cosa que ens eximeix de fer-ho ara nosaltres.

Atletisme. — 20 setembre: Invitats per la Federació, els nostres atletes S. Fraga, Cardús, Figueras i González, varen participar al Festival General d'Atletisme, efectuat a l'Estadi, com a final de temporada. Les marques obtingudes pels mateixos foren les següents: Fraga es classificà a segon en els 400 m. amb el notable temps de 55 s. 1-5, establint el rècord anterior de la Secció, el qual

perteneixia al seu germà V. Fraga amb la marca de 57 s. González en la perxa va saltar 3 m. 10 cm., classificant-se segon. Cardús conquerí el primer lloc en el salt d'alçada amb 1'65 m. Figueras prengué part en els 1.500 m., arribant a quart; per una indecisió al cronometrar-li dita cursa, no fou possible averiguar el temps que hi emprà. Els mateixos atletes varen participar també a la prova de relleus olímpics, en els quals es classificaren a tercer lloc.

4 octubre. — En el camp del Terrassa F. C. es portà a cap un «matx» interclub entre l'equip complet del F. C. Barcelona i el de la Secció, resultant, igual que l'anterior celebrat al mateix camp en l'any 1926, un franc èxit, tant pel que es refereix al públic que hi assistí, com també per l'interès que despertà, ja que en la majoria de les proves hi imperà el màxim d'emoció, especialment en els 800 metres, salt alçada, perxa i 4 x 100 relleus. Aquesta volta la victòria fou pel Barcelona, que va obtenir 25 punts per 24 el Centre. Dels nostres pot dir-se que tots actuaren amb el màxim d'entusiasme, mereixent però, especial menció les formidables actuacions de Fraga i Cardús en els 800 m. i alçada, respectivament.

18 i 25 octubre. — Com ve efectuant-se ja des de fa alguns anys, la Secció va celebrar a Les Fonts i en dues jornades, el V Campionat social d'Atleta Complet (Decathlon), essent 15 els participants. S. Fraga conquerí, per tercera volta, el títol de campió d'aquesta especialitat, establint novament el rècord de la Secció amb 4.945'955 punts, quina puntuació millora l'anterior d'uns 314 punts.

5 i 6 desembre. — Amb motiu d'efectuar-se a l'Estadi el Campionat de Catalunya d'Atleta Complet (Decathlon), organitzat per la Federació, la Junta cregué oportú enviar-hi una representació del Centre, essent En Fraga, Cardús i Gómez els que hi participaren, o sigui els tres primers classificats en l'esmentat Campionat de la Secció. Com era d'esperar, degut a les excel·lents puntuacions que havien obtingut en aquest, es classificaren tots a honrosos llocs. En Fraga, que segons la premsa de Barcelona, fou la revelació d'aquest Concurs, va obtenir el tercer lloc amb 5.105'16 punts, després de Consegal i Roca, i sols a 9 punts d'aquest i a 300 de Consegal que fou el vencedor. En Gómez també va classificar-se a bon lloc amb 3.779'75 punts, ja que obtingué el novè d'entre els 16 atletes participants. Cardús sols va poder ac-

tuar la primera jornada, doncs va sofrir una lesió en la cursa de 100 m., que precisament era la primera prova; no obstant, en aquesta jornada es classificà a novè i sens dubte que, d'haver pogut participar a la segona, s'hauria apropiat als 4 primers llocs de la classificació general.

20 desembre. — Un equip compost per Poy, Figueras, Mestre i Murcia es traslladà a Sabadell per a efectuar un Cross, a base d'entrenament, amb els amics de la J. E. Pensament, de dita ciutat. El recorregut s'efectuà a Can Feu i resultà vencedor En Santiago Reñé, del Pensament, amb el temps de 19 minuts 57 s. 4-5, seguit a pocs m. d'En Poy; després de Poy arribaren per aquest ordre: Figueras, Mestre, Murcia, i a continuació Juvé i Suñé, del Pensament. En resum resultà una bonica competició i a la vegada un bon entrenament per als Campionats de Catalunya i cursa «Jean Bouin».

FULLA D'EXCURSIONS

FEBRER DIA 21

Les Fonts, Can Solà, Font Freda, Can Missert i Can Margarit

Vocal: S. Martí

DIA 28

A la Font de les Quatre Grapes i Santa Agnès

Vocal: J. Torras

MARÇ DIA 6

Al Tibidabo, per La Floresta, i Font de la Budellera

Vocal: J. Tintoré

DIA 13

A l'Avenc del Moronell

Vocal: J. Tria

DIA 20

Als Ecos i Paret dels Llamps de Montserrat

Vocal: J. Navarro

ENCARREGUEU ELS VOSTRES
IMPRESOS DE QUALITAT A

JOAN MORRAL
IMPRESSOR

NORD, 22

TELEFON, 230

TERRASSA

Moderníssims aparells

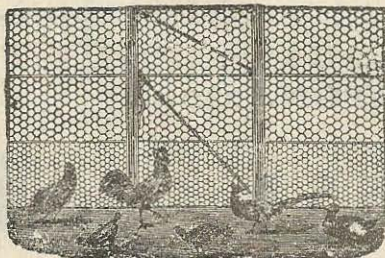
**Radio
Gramoles
i Discs**

Francesc Matarrodona

Sant Antoni, 11

Frederic SETÓ

Alambrats. Enreixats. Teixits per a
sommiers, cedassos i garbells per a
mines i usos industrials. - Cortineo
metàl·liques de cadena. Instal·lacions
completes de cercats, galliners, cuni-
llers i «pajareres».

Carrer de Topete, 94

Vda. de G. Llargués

Bisuteria i Òptica

Font-vella, 18 - TERRASSA

**ASSEGURANCES
CAPELLA**

VIDA

INCENDIS

ACCIDENTS

MARÍTIMS

ROBATORIS

Etc. etc.

St. Leopold, 98

Telefon. 109

CONFITERIA

CASA CUNI

RUTLLA, 52

TERRASSA

TELEF. 412

FRANCESC GIBERT

Especialitat en

CUINES ECONÓMIQUES

Fabricació pròpia

PARE FONT, 15

Purificadors aigua PERMO, DEFRIES S. A. E. (Maquinària Ferramenta)

F. PRAT BOSCH, Bomba PRAT, Humidificacions

A. PADRÓS, S. A., Arques Caudals

MÀQUINES D'ESCRIURE - S. K. F., Rodaments a boles, etc.

Presupostos

: gratis :

M. Fainé Castellà

TERRASSA

MÀQUINES DE COSIR

Cent cinquanta pessetes més barates que
les demés marques.

ALFA

Primer Premi Exposició

Garantida per 10 anys - Ventes al comptat i a plaços

Sant Llorenç, 80

—:—

TERRASSA

M. ABAD RIBERA

Pues i Lliços per a Teixits. - Extens assortit en Pues de lloguer. - Filferros de totes classes. - Enreixats metàl·lics. - Laminació en fred de cercols per a embalatges i altres indústries.

Topete, 1

Telèfon, 174

Articles per a fàbriques i magatzems - Cordes, cordills, arpilleres i fiis en canem, cotò i pita

Papers en roüllos i resmes de totes classes, de la casa
HIJOS DE E. BACHS, S. L.

Joan Cornet

Venda al major i al detall

TERRASSA

Sant Antoni, 2

Telèfon, 1061

Soci!!

Tens companys?

Tens amics?

Proposa'ls per a associar-los a la nostra Entitat

Excursions col·lectives
Exposicions
Conferències, etc.

Recordeu els

“SKIS FONT”

Construïts amb totes les fustes apropiades “.. Qualitat i preu de competència

Roger de Llúria, 119 BARCELONA Tel. 78.800